

Evrin RIZVANOĞLU
İstanbul Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı
Doğa Hakları ve Çevre Politikaları Başkanı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki soruların Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat KURUM tarafından Anayasanın 98. ve TBMM içtüzüğünün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 26.06.2025

Evrin RIZVANOĞLU
İstanbul Milletvekili

Antalya'nın Konyaaltı ilçesine bağlı Hisarçandır Mahallesi, eşsiz biyolojik çeşitliliğe sahip ormanlık alanları, verimli tarım arazileri ve kültürel öneme sahip yürüyüş rotaları ile bilinen bir bölgedir. Bu bölgeye yönelik olarak patlatmalı kalker ocağı ve kırma-eleme tesisi projesi için yeniden ruhsat süreci başlatılmıştır. Söz konusu proje ilk olarak 2007 yılında gündeme gelmiş, vatandaşların açtığı dava sonucunda Antalya 3. İdare Mahkemesi tarafından iptal edilmiştir. Ancak bu karar 2010 yılında istinaf mahkemesi tarafından bozulmuş ve proje yeniden ruhsatlandırılmıştır.

2025 yılı Nisan ayı itibarıyla yeniden başlatılan ÇED süreci, bölgedeki vatandaşların ciddi kaygılarına ve toplu itirazlara neden olmuştur. Proje alanı; orman kadastro alanında yer almakta, 1/100.000 ölçekli Antalya-Burdur-Isparta Çevre Düzeni Planı'nda da "orman alanı" olarak tanımlanmaktadır. Aynı zamanda alan, AFAD tarafından heyelan riski taşıdığı gerekçesiyle özel afet bölgesi olarak ilan edilmiş olup, Likya Yolu gibi kültürel miras niteliğindeki bir rotanın da tam üzerinde yer almaktadır.

Proje tanıtım dosyasına göre faaliyet sahası, Antalya şehir merkezine yaklaşık 25 kilometre, Hisarçandır Mahallesi yerleşimine kuş uçuşu 500 metre ve en yakın konuta yalnızca 200 metre mesafededir. Ayrıca Altinyaka yoluna çok yakın bir konumda bulunan saha, patlatmalı üretimin yaratacağı ses, titreşim ve toz açısından ciddi sağlık ve güvenlik riskleri barındırmaktadır. Aynı bölge içinde ruhsatlandırılmış başka bir taş ocağının da yaklaşık 36 hektarlık ormanlık alanda faaliyetlerine devam ettiği bilinmektedir.

Bu koşullar altında, hem söz konusu projenin yer seçimi, hem de ÇED sürecinin bilimsel, toplumsal ve hukuki sorumluluk çerçevesinde yürütölüp yürütölmediğı kamuoyu nezdinde ciddi biçimde sorgulanmaktadır. Anayasa'nın 56. maddesi uyarınca "Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir" ve devlet, "çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemekle yükümlüdür." Ayrıca, Anayasa'nın 169. maddesi gereğı, ormanların "devlet eliyle korunması ve gözetimi" anayasal güvence altındadır. Bu nedenle, orman vasfı taşıyan ve afet riski barındıran bir alanda bu tür faaliyetlerin teşvik edilmesi, yalnızca çevre hukuku değıl anayasa hukuku açısından da tartışmalıdır.

Bu bağlamda;

1. Söz konusu proje sahasının, orman vasfı taşımasına, yerleşim yerlerine ve ana ulaşım yollarına olan yakınlığına rağmen, bu alanda madencilik faaliyetine izin verilmesini planlama ilkeleri ve kamu yararı açısından nasıl değıerlendirilmektedir? Bu yer seçiminin 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı ile çeliştiğı Bakanlığınızca kabul edilmekte midir?
2. AFAD tarafından heyelan riski nedeniyle özel afet bölgesi olarak tanımlanan bu alanda yürütölmesi planlanan patlatmalı faaliyetler için bir afet senaryosu veya zemin güvenliği değıerlendirmesi yapılmış mıdır?
3. Bakanlığınız, söz konusu proje için hazırlanan proje dosyasında belirtilen çevresel önlemlerin bilimsel yeterliliğini denetlemiş midir? Taş kırma ve patlatma faaliyetlerinden kaynaklı gürültü, toz, vibrasyon, partikül madde ve su kirleticilerine dair teknik bir etki analizi yayımlanmış mıdır?
4. Projenin, Likya Yolu gibi kültürel miras niteliğindeki yürüyüş rotaları ve ekoturizm güzergâhları üzerindeki potansiyel etkileri dikkate alınmış mıdır? Bu etkilerle ilgili herhangi bir sosyal ve kültürel etki analizi yapılmış mıdır?
5. Aynı ekosistem sınırları içinde hâlihazırda 36 hektarlık orman alanında faaliyet gösteren başka bir taş ocağının bulunduğu dikkate alındığında, bu iki projenin birlikte yaratacağı kümülatif etkiler değıerlendirilmiş midir?
6. Proje tanıtım dosyası kamuoyuna açık olmakla birlikte, vatandaşların iletteğı görüş ve itirazların karar alma süreçlerine nasıl yansıtıldığına dair Bakanlığınızca oluşturulmuş bir izleme veya değıerlendirme mekanizması bulunmakta mıdır?
7. Antalya ili genelinde, son beş yıl içerisinde orman vasfı taşıyan alanlarda kaç madencilik projesine "ÇED Olumlu" kararı verilmiştir? Bu projelerin kaç hakkında çevresel zarar tespiti yapılmış; hangileri için rehabilitasyon süreci başlatılmıştır?
8. Bakanlığınız, çevre tahribatına yol açan ve halk sağlığı açısından riskli olan bu tür projelerde, geçmişte açılan davalar sonucu iptal edilen ÇED kararlarını dikkate almakta mıdır? Hisarçandır örneğinde olduğı gibi, geçmiş yargı kararları yeni süreçlere nasıl yansıtılmaktadır?
9. Hisarçandır'daki mevcut projenin iptali yönünde vatandaşlar tarafından toplanan imzalar, Bakanlığınıza iletilmiş midir? Bu toplu itirazlar nasıl değıerlendirilmektedir, karar süreçlerine etkisi nedir?